

Тўхтамишнинг Амир Темур ёрдамида ҳокимиятга келиши

Тўхтамиш хон Олтин Ўрда тахти учун бўлган ўзаро курашлар вақтида Амир Темур химояси ва ёрдамига мухтож бўлди.

Амир Темур уни қўллаб-қувватлаб, 1376–1378 йиллар давомида катор харбий ёрдам кўрсатди ва Тўхтамишни Олтин Ўрда тафтига чиқарди.

Темурнинг ёрдами билан Тўхтамиш ўз рақиби Мамайни мағлуб қилди ва бутун Олтин

Ўрдада хукмронликни кўлга киритди.

Муносабатларнинг бузилиши

Тўхтамиш ҳокимиятга келгандан сўнг, ўзини мустакил ва кучли хукмдор деб билиб, Амир Темурга қарши туриш ва унинг ҳудудларига ҳужум қилиш ҳаракатларини бошлади.

1385–1386 йилларда Тўхтамиш хон Темур хукмронлигидаги Кавказ ва Эрон ҳудудларига ҳужум қилди.

Бу ҳаракатлар икки хукмдор ўртасидаги муносабатларни кескин бузди ва катта урушларга олиб келди.

Темур ва Тўхтамишнинг тўқнашувлари

1391 йилда Кундаузча жанги: Амир Темур Олтин Ўрдага катта юриш қилиб, Тўхтамиш кўшинларини мағлуб қилди.

1395 йилда Терек жанги: Амир Темур янада каттик ҳужум қилиб, Тўхтамиш кўшинларини тўлиқ тор-мор этди ва Олтин Ўрда пойтахти Сарой-Беркенинг йўқ қилинишига сабабчи бўлди.

Натижалар

Тўхтамиш хон мағлубиятга учраб, ҳокимиятдан маҳрум бўлди ва кейинчалик қочқинликда ўлиб кетди.

Олтин Ўрда суस्ताшиб, парчаланиш даврига кирди.

Амир Темурнинг Россия ва Шимолий Кавказга таъсири кучайди.

Амир Темур ва Тўхтамиш хон муносабатлари аввал ёрдам ва иттифокчилик билан бошланган бўлса-да, кейинчалик сиёсий манфаатлар тўқнашуви сабаб душманлик ва урушларга айланди. Бу тўқнашувлар тарихда катта сиёсий ўзгаришларга олиб келди ва Олтин Ўрда таназзулини тезлаштирди.

Абу Муслим (профессор)